

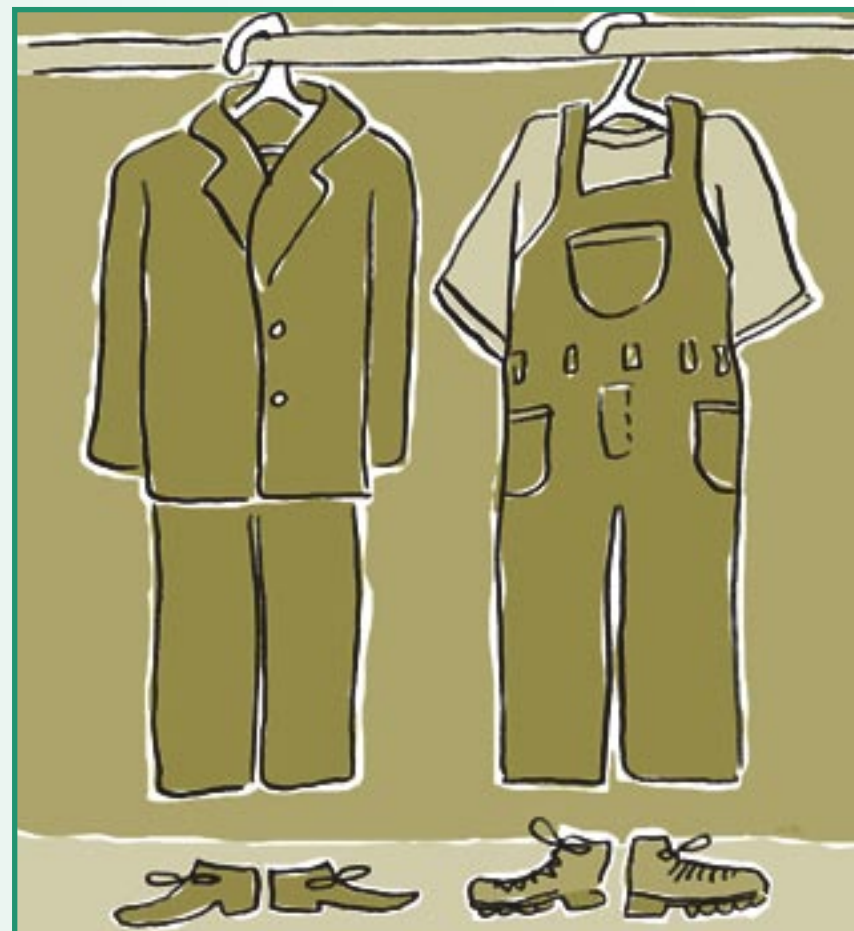
ÖLTÖNY VAGY OVERALL?

SZKA_210_35

A modul szerzője:
Bányai László

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

10. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Mi szeretnék lenni?					
A	<p>A tanulók párokat alkotnak, és elmondják egymásnak, hogy milyen foglalkozást szeretnének majd maguknak.</p> <p>A tanár közben kitesz a falra egy nagy csomagolópapírt, amelyet gondolatban két részre oszt.</p> <p>Az egyik oszlop tetejére felírja, hogy ÖLTÖNY, a másikra pedig azt, hogy OVERALL. Utána elmondja a tanulóknak, hogy a két szó csak szimbólum: a szellemi és a kétkezi munka jelképe az óra keretében.</p> <p>Sorban mindenki elmondja, hogy a párja mi szeretne lenni. A foglalkozásokat felírják a poszter megfelelő rovatába. Amiről nem tudják eldönteni, hogy inkább szellemi vagy inkább kétkezi munkának tekinthető, azt középre írják.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Személyes kapcsolódás a modul témájához</p> <p>Önkifejezés Befogadás Empátia Együttműködés</p>	<p>Páros munka – személyes jövőképek egymásnak való elmesélése</p> <p>Frontális munka – páros szóforgó</p>		<p>Csomagolópapír Vastag filctollak Ragasztógyurma</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/b Mennyit kell hozzá tanulni?					
A	A csomagolópapírra felkerült foglalkozásneveken végighaladva, a tanulók – tanári irányítás mellett – megpróbálják eldönteni, hogy melyik munkának milyen minimális iskolai végzettség a feltétele. Ennek megfelelően betűjeleket írnak a foglalkozásnevek mellé a következő módon: SZ = szakiskola / szakmunkás bizonyítvány, K = középiskola / érettségi bizonyítvány, F = felsőfokú oktatási intézmény / diploma. 5 perc	Meglévő ismeretek előhívása és rendszerezése Összefüggéslátás	Frontális munka – közös rendszerezés		Az előzőleg elkészített poszter
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a A szellemi és a kétkezi munka értékei					
A	Minden tanuló húz egy csoportkártyát (D1), s az azonos kártyát húzó 3 diák alkot egy-egy csoportot. A feladatuk az, hogy a húzott kártyának megfelelő módon gyűjtsenek érveket a kétkezi, illetve a szellemi munka mint pályaelképzelés mellett. Gondolataikat leírják egy papírra. Az azonos pályakép mellett érvelők (az öltöny, illetve az overall kártyák tulajdonosai) egy oldalra ülnek, és váltott megszólalással megpróbálják meggyőzni a többieket arról, hogy miért jó az egyik vagy a másik foglalkozási típust választani. 10 perc	A kétféle munka értékeinek azonosítása Empátia Érvelési képesség Nézőpontváltás	Csoportmunka – kerekasztal Egész csoportos gyakorlat – két nagy csoport közötti vita	D1 (Kártyák) Írólapok és írószerek	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/b A szellemi és a kétkézi munka határai					
A	A diákok – tanári irányítással – arról beszélgetnek, hogy hol húzódnak ma a szellemi és a kétkézi munka közötti határok. Ennek során megállapítják, hogy a magas szintű gépesítettség következtében ma már nem áll olyan távol egymástól a munkának ez a két területe. Az igazi szakadék ma a képzett szakemberek és a korszerű szakmai tudással nem rendelkezők között van. 5 perc	Előzetes tapasztalatok rendszerezése és közös továbbgondolása Önkifejezés Szóbeli kommunikáció	Frontális munka – irányított beszélgetés		
II/c A különböző foglalkozások társadalmi státusa					
A	A tanulók 3-4 fős csoportokat alkotnak, és a D2 feladatlap segítségével megpróbálják besorolni a poszteren található foglalkozásokat a társadalmi elismertség szerinti kategóriákba. Amelyik kategória ezt követően még üres marad, oda saját ismereteik alapján írják be foglalkozásneveket. Ezután az osztály egy nagy papíron összesíti, hogy a diákok szerint milyen foglalkozásokat értékelt a legmagasabbra, illetve a legalacsonyabbra a hazai társadalom. 10 perc	Az egyes foglalkozási típusok társadalmi elismertségének mérlegelése Véleményalkotás Általánosítás Konszenzuskeresés	Csoportmunka – közös kategóriaalkotás Frontális munka – csoportos szóforgó	D2 (Feladatlap)	Csomagolópapír Vastag filctollak Ragasztógyurma

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Vajon mit gondolnak a szüleink? (Házi feladat)					
A	A diákok azt a házi feladatot kapják, hogy a D3 kérdőív segítségével derítsék ki, hogy az eddig megvitatott kérdésekről miként vélekednek a szüleik. 5 perc	A második tanóra előkészítése Hallás utáni szövegértés	Frontális munka – a házi feladat kiadása	D3 (Kérdőív)	
A szülői interjúk elkészítése (Önálló munka)					
	Minden tanuló interjút készít saját szüleivel a D3 melléklet felhasználásával. 45 perc	A személyes életből vett információk bevonása	Egyéni munka – interjú készítése	D3 (Kérdőív)	
II/f Szülői elvárások					
A	Itt kezdődik a második tanóra. A tanulók – a tanár irányításával – összesítik a szülői interjúk 1. és 2. kérdésére kapott válaszokat, és egy-egy mondatban megfogalmazzák a szülői elvárások általánosnak látszó jellemzőit. Az elvárt végzettségek és kívánatos foglalkozások jellemzőit összevetik azzal a képpel, amely a társadalmi megbecsültséggel kapcsolatban az előző órán körvonalazódott előttük. 10 perc	Betekintés nyújtása a kérdőíves adatok feldolgozásának módszereibe Rendszerezés Együttműködés	Frontális munka – szóforgó és adatrögzítés	A tanulók által készített interjúk	P1 (Útmutató)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/g Ami igazán fontos					
A	<p>A tanulók 3-4 fős csoportokat alkotnak. Minden csoport kap öt üres cédulát és öt olyat, amelyen azok a választási szempontok olvashatók, amelyek a szülői interjúban is szerepeltek. A feladatuk az, hogy írjanak további öt fontos szempontot az üres cédulákra, majd állítsák egy olyan fontossági sorrendbe a szempontokat, amelyben közösen meg tudnak egyezni. Végül ebben a sorrendben ragasszák fel egymás alá, egy hosszú papírcsíkra a kis cédulákat. Az elkészült csíkokat minden csoport felteszi egymás mellé a falra, és megnézik, hogy miben hasonlítanak, és miben különböznek a szempontsorok.</p> <p>Ezután közösen feldolgozzák a szülői interjúk 3. kérdésére adott válaszokat a P1 melléklet szerint, majd saját rangsoraikat összevetik a szülők értékválasztásaival.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Pályaválasztási orientációs pontok keresése</p> <p>Értékválasztás Véleményalkotás Elemzőkészség Konszenzusteremtés Együttműködés</p>		<p>D4 (Kártyák)</p> <p>A tanulók által készített interjúk</p> <p>Hosszú papírcsíkok Ragasztó stifte Ragasztógyurma</p>	P1 (Útmutató)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Pályaválasztás régen és ma					
A	<p>A tanulók körben ülnek, és az interjúk alapján sorban elmondják, hogy milyen szempontok határozták meg egy generációval korábban a szüleik pályaválasztását. Ezután arról beszélgetnek, hogy mi minden változott meg alapvetően azóta, és mi az, amiben az ő lehetőségeik már egészen mások, mint az elődeiké.</p> <p>Végül megpróbálják megfogalmazni, hogy mit jelent az a napjainkban egyre többször hallott kifejezés, hogy „élethosszig tartó tanulás”, és miként befolyásolja ez egy mai fiatal pályaválasztását.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>A saját lehetőségek tudatosítása</p> <p>Empátia Önkifejezés Figyelem Szóbeli kommunikáció</p>	<p>Frontális munka – beszélgető kör</p>	<p>A tanulók által készített interjúk</p>	

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1 Útmutató

A szülőkkel készített interjú során nyert információk feldolgozásához.

Az iskolai **végzettséggel** kapcsolatos véleményeket a következő lépésekkel érdemes feldolgozni:

1. a táblára felírjuk a három lehetséges kategóriát,
2. a tanulók sorban bemonadják a lapjukon szereplő adatokat,
3. valaki strigulákat húz a táblán a megfelelő kategóriák mellé,
4. összesítjük a kategóriákhoz tartozó strigulákat,
5. kiszámítjuk a kategóriák közötti százalékos megoszlást.

A kívánatos **foglalkozások** áttekintése során az alábbi eljárást érdemes alkalmazni:

1. a tanulók sorban bemonadják azt a három foglalkozást, amit szüleik ajánlanak nekik,
2. ezeket az első elhangzáskor felírjuk a táblára vagy egy nagy papírra egymás alá,
3. amikor egy foglalkozásnév másodszor vagy többször hangzik el, akkor már csak strigulákat húzunk mellé,
4. végül soronként összeszámoljuk a különféle foglalkozások említési gyakoriságát, és a számot odaírjuk melléjük,

5. ezután összeadjuk az összes említés számát (ez lesz a 100 százalék), és kiszámítjuk az egyes foglalkozásokra adott szavazatok százalékos megoszlását. (ez lesz a relatív gyakoriság)
(Ha túlságosan szétaprózódik a lista, akkor érdemes a számítások előtt nagyobb elemszámú csoportokat alkotni.)

A **választási szempontok** áttekintésekor a következő eljárást követhetjük:

1. felírjuk a táblára vagy egy nagy papírra a vizsgált öt szempontot,
2. a tanulók sorban bemonadják, hogy szüleik milyen pontszámot adtak az egyes szempontoknak,
3. valaki felírja ezeket a számokat a szempont mellé,
4. miután így kigyűjtöttük az összes adatot, egy gyorsan számoló diák kiszámolja az egyes szempontok által kapott pontértékek átlagát (összeadja a kapott pontszámokat, és elosztja az összeget az elemek számával),
5. ezután megállapítjuk a szempontoknak az osztályon belüli szülői sorrendjét.

Az adatok feldolgozását követően mindhárom területen érdemes egy-egy bővített mondatban összegezni, hogy mi jellemzi a szülők véleményét, illetve elvárásait az adott részterületen.